

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 169

Maribor, ponedeljek 28. julija 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Volja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Ob stoletnici evropske demokracije

Včeraj 27., danes 28. in jutri 29. t. m. poteka stoletnica izbruha julijske revolucije v Parizu. Ti trije dnevi so v francoski zgodovini zaznamovani kot »trois glorieuses«, izven Francije pa ta revolucija ni toliko poznana, ker jo stavi v senco prva velika revolucija iz leta 1789. Za zgodovinski razvoj evropske demokracije pa je julijaska revolucija iz leta 1830. večjega pomena nego »velika« revolucija iz leta 1789. Prvič v zgodovini se je zgođilo, da je potekla revolucija še precej nekrvavo: prvič, da je bil vladar sicer odločno, vendar prijazno pozvan, naj odide preko meje, ker ga je narod sit; prvič, da je prevrat potekel brez zunanjepolitičnih zapletljivih, in prvič, da je moč ljudske volje izvedla prevrat, ne da bi le malo zadržal upravni aparat. Res je, julijska revolucija ni končala, kakor je hotel Lafayette, z republiko, ampak s kraljicino Louisa Philippa; res je, da tudi ta režim ni bil idealen. Toda ob tla je bila vržena reakcionarna teorija o vladarstvu »po božji milosti« in zmogovito je prodrla teorija o vladarju »po volji naroda«, o kralju ne več Francije, ampak vseh Francozov, revolucionarna trobojnica je postala narodna zastava. Nezadovoljno so gledali na preokret v Franciji iz reakcionarne Prusije in Metternichove Avstrije, teh temeljnih stebrov vladarstva po božji milosti«, in brez vojne so morali priznati novi red. Nova doba se je porajala.

Gori navedeni dnevi pomenijo dejanski začetek evropske demokracije. Stari politični svet je bil pokopan, doprinešen je bil dokaz, da demokracija in suverenost naroda ne pomenita vojne in nerada. Zato je julijska revolucija za vse demokracije izredni datum v zgodovini: 28. julij je rojstni dan suverenosti narodov in dan njenega oficijelnega priznanja s strani najbolj reakcionarnih elementov, je izhodišče demokratičnega razvoja evropskega kontinenta. Baš danes je julijska revolucija bolj aktualna kot kdaj poprej: zakaj zopet poskušajo reakcionarni elementi restavracijo prestolov, zrušenih v svetovni vojni. Toda zgodovina dokazuje, da so restavracije prestolov zelo kratkotrajne. To dokazuje zgodovina Burbonov, ki so l. 1815. zopet prišli v Pariz, a že 15 let pozneje je moral zadnji burbonski kralj žalostno in tiho čez mejo. Ta zgodovinski nauk naj bi si vzeli k srzu razni Hohenzollenci, Habsburgi, Koburgi in drugi, ki sanjajo o povratku na prestol. Zgodovine kolo teče, razvoja ni mogoče zaustaviti, nikdar pa se razvoj ne okreče nazaj. Demokracija, porojena pred sto leti nadaljuje nevdružno svojo pot vrljub vsem oviram in težavam.

Heimwehrovska izzivanja ob meji

SRAMOTILNI VZKLIKI PROTI NAŠI DRŽAVI NA RADGONSKEM MOSTU. — RAZBURJENJE NAŠEGA PREBIVALSTVA V GORNJI RADGONI.

GORNJA RADGONA, 28. julija. Včeraj so se v nemški Radgoni vršile spominske svečanosti o priliki desetletnice priključitve Radgone avstrijski republiki. Slovesnost je organizirala Heimwehr iz Gradca in vzhodnih krajev nemške Štajerske ter je prišlo na proslavo v Radgono okrog tisoč hajmverovcev, ki so se obnašali sila predržno in objestno. Po oficijelni prireditvi, pri kateri je bilo izrečenih več hujskajočih govorov, je odšla skupina hajmverovcev na novi radgonski most, kjer je pričela prepevati iz zivala nemške pesmi in sramotilno vzklikati Jugoslaviji. To postopanje avstrijskih nacionalcev je vzbudilo med prebivalstvom nemške Radgone vso obsodbo, na jugoslovnski strani pa razumljivo ogorčenje in razburjenje. Avstrijska oblastva so se čutila prisiljena zabraniti nameravan prehod nemških prenapetežev preko meje na našo stran, da ne bi prišlo do neljubih spopadov. Prav tako so na-

stopila naša oblastva v pripravljenost, ker se je polasčala naših ljudi vedno večja razburjenost. Večja skupina hajmverovcev je šla nato niže mostu, da se okopa v Muri. Tudi tu so se obnašali tako izzivalno, da se je bilo bati resnih nemirov, če bi se bilo posrečilo priti hajmverovcem tostran Mure. Na naši strani se je mudil med kopalci tudi sin nekega trgovca, ki je oddal iz še nepojasnjenega vzroka najprej revolverski strel v zrak, potem pa še nekaj strelcev v vodo, hoteč dati s tem duška svojem ogorčenju in preplašiti avstrijske izzivače. Hajmverovci so se po teh streljih res takoj razgubili ter raznesli po Radgoni vest, da so jih napadli slovenski nacionalisti in da je nanje streljala tudi jugoslovnska finančna straža. Ta vest pa je docela izmišljena, kar ugotavlja celo avstrijsko uradno obvestilo v Gradcu, ki pravi, da je streljal iz starega samokresa neki slaboumni trgovec sin iz Gornje Radgone.

Potresna katastrofa v Rusiji

CELE POKRAJINE OB KASPIŠKEM MORJU OPUSTOŠENE. — NA TISOČE ČLOVEŠKIH ŽRTEV. — TUDI V TURČIJI MOČNI SUNKI.

BERLIN, 28. julija. Po vesteh iz Moskve je divjal včeraj v južni Rusiji, zlasti ob Kaspiškem morju, strašen potres, ki je opustošil cele pokrajine. Podrobnosti še niso znane, ker so prekinjene vse zveze. Znano je za enkrat le toliko, da sta mesti Aleksandrovsk in Gurjev ob Kaspiškem morju popolnoma v razvalinah.

MOSKVA, 28. julija. Iz južne Rusije prihajajo pretresljive vesti o strahovitem potresu, ki je divjal ob Kaspiškem morju. Katastrofa je nedopovedna, ker so po prvih poročilih razrušene cele pokrajine, in

je na tisoče človeških žrtev.

CARIGRAD, 28. julija. Včeraj opoldne je bilo čutiti tukaj precej močan potres, ki je poškodoval več starejših stavb. Človeških žrtev ni bilo.

ODRIN, 28. julija. Sinoči je divjal nad mestom strahovit orkan. Vsi minareti so bili po burji porušeni, cela vrsta hiš je razkritih. V sadovnjakih in nasadih je izruvano domala vse drevje. Brzozjavne drogove je lomilo kot slamo. Vse zveze so pretrgane. Število človeških žrtev še ni znano.

Urugvaj - Jugoslavija 6:1 (3:1)

MONTEVIDEO, 28. julija. Pred ogromno množico stotisoč gledalcev se je vršila včeraj druga semifinálna nogometna tekma za svetovno prvenstvo. Jugoslavija si je s svojimi dosedanjimi nastopi pridobila toliko simpatij, da je vsa publika pri včerajšnji tekmi navijala za Jugoslavijo. Žal sreča in sodnik Braziljanec Jugoslovenom nista bila mila. Sicer ni bilo pričakovati zmage Jugsolavije, vendar pa ni nihče mislil na tako visok poraz zastopnika Evrope. Tekma je bila zelo ogorčena in ostra. Vodstvo bi bilo dosegli Jugoslovenci že v peti minuti, ko je dosegel Tirnanić regularen gol, pa za sodnik ni priznal. To je Jugoslovane zelo deprimiralo in so ostali poslej bolj v defenzivi. Splošno se smatra, da bo Argentina premagala Urugvajce in da pride Jugoslavija na tretje mesto pred USA.

Češki pisatelj Zemek v Mariboru.

V soboto dopoldne je prišel na svojem informativnem potovanju po Sloveniji v Maribor češki pisatelj iz Morave, kapetan Zemek iz Brna. Gospod Zemek je medtem prepotoval Gorenjsko ter v Ljubljani obiskal razne kulturne delavce, med drugim urednika »Ljubljanskega Zvonca« g. Frana Albrehta in urednika

»Naše Dobe« gosp. Borka, v Celju, kjer ima gosp. pisatelj svojo sestro poročeno z inž. Oswaldom, pisatelja dr. Nováčana i. dr. V Mariboru je posetil gosp. Zemek predvsem nekatere odbornike J-Č lige kot dr. Pivka, primarija dr. Černiča in dr. Reismana, s katerim si je potem ogledal »Ljudsko knjižnico« v Narodnem domu. Gosp. Zemek se ni mogel dovolj načuditi, da ima Maribor tako odlično, moderno urejeno in bogato založeno javno knjižnico. Zvečer je g. Zemek obiskal prijateljski večer Sokola v čast br. Primožiču ter se je z nočnim brzovlakom vrnil proti Brnu.

Stroga kontrola in postopanje na našem živilskem trgu je vsekakor nujna potreba. To se je izkazalo minole dni, ko je moral šef tržnega nadzorstva, g. veter. nadsvetnik Hinterlechner zapleniti kar dva dni zapored po prilično 50 kg črvivih, nežitnih gob. Občinstvo, ki itak mora prenašati kričeče visoke cene za živila, ki so v Zagrebu in tudi v Ljubljani mnogo cenejša, s simpatijo zasleduje odločni nastop mestnega tržnega nadzornika.

Aretiran

je bil v poslednjih 24 urah neki Arif Hažurović radi vojnega begunstva in Lucija K. zbog tihotapstva saharina.

Včerašnji obisk Mariborskega otoka je bil vočigled pasjednevi vročini že tekom dopoldneva in v prvih popoldanskih urah seveda zopet rekorden. Z Glavnega trga so ves dopoldan neprestano drug za drugim vozili polno natlačeni avtobusi kopalce in jih bruhali na otok. S studenske strani je bil čoln neprestano v akciji in je od tam dovažal kopalce. Mnogi razočaranci, ki so hoteli uživati vožnjo po Dravi, so šli na jezo peš, ker motorni čoln radi defekta ni vozil. V bazenih je mrgolelo veselega kopskega naroda, enako na pesku, kjer se je solnčilo na stotine ljudi. Za kopanje in obisk otoka je bilo prodanih včeraj

Roparski napad na Pohorju.

Včeraj je na poti s Peska proti Sv. Lovrencu približno 30leten mož, z gorjačo in nožem oborožen, napadel soprogo trgovca Lamprehta in gđc. učiteljico Hanželič. Prestrašeni turistki ste mu morali izročiti vse jestvine in denar. Obveščeno orožništvo je takoj šlo na delo in je upati, da bo gorski razbojnik kmalu v rokah pravice

Dve novi stranki

ste se naselili pod državnim mostom: Franc Fires in Franjo Dimc, vsak s svojo ženo. Stanovali so doslej na Pobrežju, v hiši Livada št. 2.

Nezgodna kolesarja.

Blizu Rapidovega sportnega igrišča je včeraj krog poldneva kolesaril 24-letni mizarski pomočnik Ferdo Vabič s svojim 6letnim nečakom Slavkom. Nenadoma se mu je zlomil gubernal in Vabič je priletel z vso silo z glavo na cesto, kjer je z dečkom vred obležal nezavesten. Vabič ima težke rane po obrazu in glavi, Slavko pa si je pretresel možgane. Oba ponesrečenca je rešilni oddelek odpeljal v bolnico in je njuno stanje resno.

Mrlič v vagonu.

V soboto zvečer so v kupeju vlaka št. 1128, ki je privozil ob 22.52 iz Ljutomer, našli mrliča. Po sopotnikih so ugotovili, da je bil 45letni polir in tešar pri tvrdki Nassimbeni Avgust Šturm. Komisija je ugotovila, da ga je zadela srčna kap. Truplo so prepeljali v mrtvašnico na mestnem pokopališču, kjer ga bodo danes popoldne pokopali.

S čolni iz Maribora na Adrijo

so odpotovali pred 20 dnevi štirje djaki — realčani Alfred Breznik, Albin Orthaber, Karlo Pahor in Zdenko Poljanec. Na dveh zložitljivih čolnih so po 14 dneh napornega potovanja po Dravi do Osijeka, od tam preko Sarajeva do Jablanice, po Neretvi skozi Mostar do Metkovića in po morju mimo Dubrovnika v Boko Kotorsko, odkoder nam vsem pošiljajo pozdrave. Kljub napornemu potovanju so čilli in zdravi in so se 23. t. m. začeli odpravljati na pot po morju proti domu.

Oba mariborska kino-lastnika

preurejata svoje kinematografe in se bodo v obeh predvajali tudi zvočni filmi. V Grajskem kinu se nam obeta prvi zvočni film že za konec avgusta, v Union-kinu pa za začetek septembra. Za Maribor pomeni to nedvomno veliko pridobitev in je treba le dati čast in priznanje podjetnosti obeh kino-lastnikov.

Neigralc! drž. razr. loterije pozor!

V upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Aleksandrova c. 13. je še nekaj četrtinskih srečk na razpolago. Izrabite ugodno priliko!

„Moj dnevnik na koloniji“

ZANIMIVE BELEŽKE MALE LETO VIŠČARKE V DEČJI KOLONIJI PRI SV. MARTINU NA POHORJU.

Pri mojem obisku v pohorski počitniški koloniji sem slučajno naletel na zvezek, ki nosi naslov »Moj dnevnik na koloniji« in v katerega si mala oskrbovanka zapisuje svoje utise. Upam, da mi ne bo mlada letoviščarka zamerila, ker sem si radi zanimivosti izpisal par odlomkov in jih tu podajem široki javnosti.

Torek, 1. julija 1930.

Ob 6. uri odhod od dečjega doma z avtobusom do Zg. Polskave in od tam peš do Sv. Martina. Trikrat počitek. Ob 10. uri dohod k Sv. Martinu, tam bela stara cerkev, velika šola in gostilna Koren z vrtom, kjer smo počivali. Dobimo takoj ogromen kos kruha z marmelado. Kosilo, goveja juha z rezanci, meso, riž, grahova prikuha. Potem odhod na kolonijo. Tu zelo lepo, mnogo nasadov in igrišč. Postelj mi določijo v Mariborskem domu. Lepa je in snažna, še boljša kot doma. Za južno velik kos kruha z maslom. Potem igre. V gozdu smo se najedle jagod. Zvečer so oznanili večerjo z izvencem, guljaš z makaroni. Nato umivanje nog in zob. Ponoči je bliskalo in grmelo, da me je bilo strah.

Petek, 4. julija 1930.

Dopoldan sem čitala knjigo in se solnčila. Zelo vroče solnce. Potem smo se tehtali. Zapisoval nas je gospod z magistrata. Tehtam 45 kg in 40 dkg. Kosilo špinačna juha, nadevani krompirjevi cmoki in kuhane slive. Po kosilu smo šle spat in delale velike komedije, kar ni bilo prav. Prišla je gospodična se kregat in potem še ona zaspala. Zvečer smo šle h kresu. Bil je zelo velik. Prižgal ga je tisti gospod od dečkov, ki cigarete kadi. Vsi skupaj smo zapeli mnogo pesmi. Še večkrat bi si želela biti pri kresu. Ponoči zopet grom in blisk.

Sobota, 5. julija 1930.

Nič posebnega. Kosilo izborno kot po navadi, za večerjo brusnice s praženjem. Zelo okusno. Postala sem rediteljica, pospravljala mize in luščila grah.

Nedelja, 6. julija 1930.

Zjutraj kot po navadi. Potem smo šli k Sv. Urbanu, kjer je bilo žegnanje. Tam so streljali z možnarji, da sem se skoro vsedla. Bila je tudi godba, pa zelo razglašena, kmečki fanje so kupovali puncam srca, meni pa žalibog nobeden ni dal srca, pa nič ne stri, ne morem pomagati, če me nobeden ne mara. Bile smo tudi pri procesiji, kjer je gospod Karl pomagal

basirati. Ko je začelo grmeti in se malo zblačilo, smo se vrnili proti domu. Doma je bilo kosilo strašno imenitno, prav grofovsko. Grahova juha z graham, pečenka v omaki z rižem in na koncu vseh koncev še ogromen kos potice. Vse izborno!

Ponedeljek, 7. julija 1930.

Ponoči je strašno lilo, bliskalo in grmelo, toča debela kot krompirji. Zlezla sem pod odejo, pa se nisem bala, ker imamo strelovod. Pri fantih je udarilo v strelovod. Po južini so vsako pregledali radi uši. Teh nesrečnic, ki so imele gnide, je bilo troje, med temi moja prijateljica Katra. Namazali so jih z neko kislino in glave zavili v rute. Kosilo izborno kot po navadi, zelenjadna juha, krompirjeva salata in dva kosa finega peciva.

Torek, 15. julija 1930.

Vstala sem ob 5. uri, ker smo šli na izlet k Sv. Arehu. Teh srečnih, ki jih je odbral g. Dimnik, je bilo skupno z dečki 25. Z nami je šla tudi gospa Balon, ki sicer vsako jutro ob štirih vstaja in nadzoruje delavce. Tudi gospod upravitelj je šel in seveda tudi gospod doktor. Pri Arehu je bila ob 9. uri maša, toda krajša kakor v Smartnem. Za južino smo imeli kruh z marmelado in čaj, potem pa še kruh s sirom in malinovec. Nazaj smo šli ob 11. uri, med potjo je pričel dež. Ob eni uri zelo dobro kosilo. Potem smo spale. Motili so nas neki ljudje, ki so prišli na obisk. Zvečer smo napravile gospodični Mariji ofreht za god. Gospod je ustrelil dvakrat s puško, me smo pa tolke in zbijale, kar se je dalo. Mimica je gospodični voščila v imenu vseh in ji dala torto, katero so spekle č. sestre čisto skrivaj.

Sreda, 16. julija 1930.

Krasno jutro. Fantje so prišli voščiti gospodični kar v vrsti, da je bila ginjena do solz. Gospod upravitelj je vse to naštimal. Opoldan imenitno kosilo in na koncu iznenaden sladoled, katerega so napravile č. sestre, seveda zopet skrivaj. Dober je bil! Zvečer zopet kres, rakete in pevanje. Vse to v čast gospodični, katero imamo vsi tako radi. Ena raketa ni funkcionirala.

Hvala ti, srečna deklica, ki si zapišeš s tako iskrenostjo vtise svojega najbrž prvega letovanja. Pove mi več, kakor opisovanje na dolgo in široko.

Mariborski in dnevni drobiž

Primožičev večer v Narodnem domu

Navdušene ovacije »prvaku prvakov« Toši.

V soboto zvečer se je sokolski in narodni Maribor že drugič zbral, da počasti po svojih skromnih močeh njega, ki mu v naših razmerah ne moremo nikoli poplačati tega, kar je storil v svetu za dobro ime Jugoslavije. Vse, kar je le moglo, se je na vabilo Sokola-matice udeležilo pozdravnega večera svetovnemu prvaku Toši Primožiču. Kmalu po napovedani uri ob pol devetih se je napolnila velika dvorana Narodnega doma do poslednjega prostora in so se morali mnogi zadovoljiti z galerijskimi sedeži. Pod odrom je bila nameščena železničarska godba »Drave«, k častni mizi pa so sedli zastopniki oblastev, uradov in korporacij. Vsa ostala mesta v veliki in mali dvorani je zasedlo občinstvo iz vseh naših narodnih slojev.

Čim je vstopil brat Primožič, je zagrmlelo iz stoterih ust hvaležnih Mariborčanov: »Zdravo Tošo!, Živel svetovni prvak!« Navdušene ovacije, ki so trajale nekaj minut neprekinjeno, so našega ljubljence vidno ganile. Že davno se je Primožič preril skozi

polno dvorano do svojega častnega mesta, a pozdravljanja ni hotelo biti kraj. Lahno se priklanajoč se je zahvaljeval Tošo svojim someščanom. Ko so se ovacije za nekaj časa polegle, je vstal starosta Sokola-Maribor matice br. dr. Boštjančič ter v lepih besedah izrazil sokolskemu zmagovalcu zahvalo za njegov uspeh zlasti v imenu društva, čigar član je Tošo. Govornik je izročil slavljencu skromno darilo, ki so ga zbrali nekateri Sokoli mariborske župe. Govoru dr. Boštjančiča kot tudi pozdravnim besedam vseh naslednjih govornikov je sledilo sviranje »Drave« in ponovno gromko čestitanje Primožiču iz vseh vrst manifestantov. Za sokolsko župo je govoril br. Dojčinovič, za Sokola I br. Kenda, za politično oblastvo sreski načelnik dr. Ipavc, za mestno občino podžupan dr. Lipold, v imenu vojske polkovnik Putnikovič, za Društvo jugoslovenskih akademikov v Mariboru cand. iur. Brečko in za pevce član Glasbene Matice g. Arnuš. Po zaključnih govorih sta se vrstila s pevskimi točkami moška zbor Glasbene Matice in Jadrana, ki sta zapela prav primerno razpoloženju nekaj junaških, a tudi par nežnih narodnih pesmi.

Neprestano so prihajali k Primožiču

ču znanci in osebni neznanci ter mu stiskali roko in mu dajali izraz svoje hvaležnega razpoloženja: sedaj itak je vsak pravi Mariborčan znanec našega Toše! Prijeten večer v stari naši narodni trdnjavi je trajal ob prisotnosti prvaka vseh prvakov do pozne nočne ure.

**Proslava zlatomašništva
uladike dr. Karlina**

je potekla zelo lepo in dokazala priljubljenost jubilara. V soboto zvečer ob 20. so slovesno zadoneli zvonovi stolnice v svečanem zvonjenju. Ob četrta na 21. je krog 80 pevcev združenih moških pevskih zborov Glasbene Matice, Drave, Jadrana in Maribora pod vodstvom gosp. Gašperiča zapelo pred škofijsko palačo precizno in lepo tri pesmi (Gorski kraj, Čolnčku in Jadransko morje), ki so jubilaru posebno ljube. Knezoškoč je prišel v spremstvu pomožnega škofa dr. Tomaziča, zagrebškega nadškofa dr. Bauerja in njegovega spremljevalca mons. dr. Slamiča, ljubljanskega nadškofa dr. Jegliča in njegovega spremljevalca škofa-koadjutorja dr. Rožmana ter krškega škofa dr. Srebrniča iz škofijske palače med narod, ki se ga je nabralo mnogo stotin na Slomškovem trgu. Ves trg krog stolne cerkve je bil svečano oblečen: vse hiše v cvetju in zelenju, in vsa okna čarobno razsvetljena. Lep je bil ta pogled. Vladika dr. Karlin se je na pozdrav iz vrst pevcev ginjen zahvaljeval narodu za izkazano mu posvetno čast.

Včeraj dopoldne ob 10. je jubilar v slavnostnem spremstvu šel v stolnico. Poleg že imenovanih cerkvenih dostojanstvenikov so šli v spremstvu tudi ban inž. Sernec, okr. inspektor dr. Schaubach, župan dr. Juvan, podžupan dr. Lipold, polic. nadsvetnik Keršovan in drugi zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Po slavnostni propovedi kanonika dr. Vraberja je jubilar celebriral svojo zlato mašo. Med mašo se je pela ob spremstvu orkestra Schuberterova krasna maša v g-duru s solospjevi gđč. Clarići ter gg. Neraliča in Živka.

Cerkvena slovesnost je končala ob pol 13., nakar so povabljeni gostje odšli k slavnostnemu banketu v škofijski palači.

Pri slavnostnem obedu so se spregovorile razne napitnice. Govorili so zagrebški nadškof dr. Bauer, ban inž. Sernec, župan dr. Juvan, pomožni škof dr. Tomazič, gimnazijski ravnatelj dr. Tomišek in mestni komandant general Stanisavljevič, ki je čestital jubilaru kot dobremu Jugoslovani in kojega govor so navzoči burno in z največjim navdušenjem odobraval.

† Marko Trifkovič.

V noči od sobote na nedeljo je umrl v Beogradu g. Marko Trifkovič, bivši predsednik vlade in dolgoletni minister, politik in predsednik zadnje Narodne skupščine, po daljšem bolehanju v starosti 66 let. Zadela ga je srčna kap in zdravniki ga niso mogli rešiti. Trifkovič je bil po poklicu sodnik. Leta 1906. je bil prvič izvoljen za poslanca in od takrat je stal neprestano v ospredju političnega življenja Srbije in pozneje Jugoslavije. Bil je ponovno minister pod Pašičem, leta 1912. tudi predsednik vlade. Bil je intimen prijatelj pokojnega Pašiča, koncilijant in ljubezniv. Blag mu spomin!

Diplomiral je dne 12. julija

na univerzi v Nancy-ju na Francoskem za komercialnega inženjerja mariborski rojak g. Milan Potočnik. — Čestitamo!

Povratak abiturientov.

Včeraj zjutraj ob treh so se vrnili z enomesečnega poučnega potovanja po Srednji Evropi abiturienti mariborske trgovske akademije pod vodstvom g. prof. Prezlija in ge Ravnikove. Vso dolgo pot po Avstriji, Nemčiji, Nizozemski, Belgiji, Franciji in Italiji so prestali naši prvi trgovski abiturienti brez vsakih neprijetnosti in so se povrnilo vsi brez izjeme čili in zdravi.

**Nagradne strelske tekme
v Radvanju**

Včeraj 27. tm. so se vršile na garnizijskem vojaškem strelišču v Radvanju nagradne strelske tekme mariborske oblastne strelske družine, namenjene predvsem kmečkim strelcem in okoliških krajevnih strelskih družin. Streljanja se je udeležilo 75 kmečkih strelcev iz Hotinjevasi, Dobrovec, Skokov, St. Janža in Prepol. Na malokaliberski tarči so imeli popoldne člani mariborske podružnice SLD svoje strelske tekme v streljanju na golobe. Prireditelj je otvoril z nagovorom o pomenu in važnosti strelskega sporta in tekem g. polkovnik Putnikovič.

Rezultati strelskih tekem, ki so trajale do pol 7. zvečer, so naslednji:

Iz vseh položajev je dobil prvo nagrado Filip Primec iz Hotinjevasi z 66 točkami, drugo Ljudevit Plomberger (Skoke) z 59, tretjo Feliks Primec (Hotinjevas) z 32 točkami.

Iz stoječega položaja je dobil prvo nagrado Ervin Tušek iz Dobrovec z 32, drugo Stanko Svenšek (Dobrovec) z 17, tretjo Ludvik Stanec (Prepole) z 13 točkami.

Na malokaliberski tarči je dobil iz vseh položajev prvo nagrado prof. Pero Cestnik z 114, drugo polkovnik Božo Putnikovič z 136, tretjo trgovec Josip Moravec z 131 točkami.

Prireditelj je pokazala, da se strelski sport med našim ljudstvom vedno bolj širi. Prireditelj so posetili tudi imenom državne uprave gg. sreska načelnika dr. Ipavc in dr. Hacin, imenom mestne občine svetnik Rodošek.

Nenadna smrt blage slovenske žene in matere.

Davi ob pol 3. uri zjutraj je v bolnici nepričakovano zatisnila svoje blage oči 47letna gospa Matilda Vrtovec, roj. Lisjak, soproga zvanjčnika mariborske policije Toneta Vrtovca, sestra gostilničarja »Prešernove kleti« Lojzeta Lisjaka in mati treh skrbno vzgojenih fantov. Edo je bančni uradnik v Zagrebu, Stanko je trgovski sotrudnik v Mariboru in Vladko dijak II. letnika Trg. akademije v Mariboru. Pokojnica je bila izredno blage narave, vzgledna in zavedna Slovenka, skrbna mati in vzorna žena. Njena nenadna smrt je pretresla ne-le njeno rodbino in sorodnike, njene številne primorske rojake, ampak vsakogar, ki je občutil dihanje blage duše. Pokopana bo v sredo, 30. tm. ob 16. uri. Spoved se vrši iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. Naj počiva mirno v slovenski zemlji, žalujočim pa iskreno sožalje!

Smrtna kosa.

V soboto 26. t. m. je po dolgi in mučni bolezni umrla gospa Karla Pipa, žena višjega carinskega kontrolorja, v starosti 45 let. Pogreb se bo vršil danes ob 16. iz mrtvašnice mestnega pokopališča na magdalensko pokopališče. Blag ji spomin! — V bolnici je v soboto umrla 18letna poslačica Neža Zidarič iz Pavlovskega vrha, včeraj pa 66letni kletarski mojster Ivan Kranjc iz Sv. Petra pri Mariboru.

Poučen obisk pivovarne

Union so napravili v soboto popoldne člani Društva jugoslovenskih akademikov v Mariboru. Vse naprave podjetja je z izredno ljubeznivostjo razkazal in razložil tehnični vodja g. nadupravitelj Hasenörl, češki rojak, ki ga poznajo starejši akademiki že iz laške pivovarne, katero je kot naše narodno podjetje vodil celih 23 let.

Povratak dekliške kolonije iz Bakarca.

Po štiritedenskem bivanju ob sinji Adriji v Bakarcu pri Sušaku se vrne dekliška kolonija Podmladka Rdečega križa v četrtek, dne 21. t. m. v Maribor. Starši, pričakujte svoje ljubljence tega dne ob 20. (11. zvečer) na Kolodvoru! — H. B., voditeljica kolonije. —

Ponesrečeni kolesar

Včeraj popoldne je padel raz kolo 18letni trgovski pomočnik Leopold Azinger z Betnavske ceste ter se poškodoval na ramenih. Prvo pomoč so mu dali na rešilni postaji.

Kitajski zid sredi Evrope

ITALIJA GRADI NA MEJI ŽIČNO OGRAJO NA BETONSKIH PODSTAVKIH.
— IZSEKAVANJE GOZDA NA MEJI. — V DOBI BORBE ZA PANEVROPO.

Potniki, ki prihajajo iz našega obmejnega istrskega ozemlja, poročajo, da je Italija pričela pri Reki in dalje v smeri proti Snežniku graditi ogromno žično mejo na betonskih podstavkih. Ograja, ki je sedem metrov visoka in pričvrščena na betonskih temeljih in stebrih, ima samo na važnejših prehodnih točkah velika železna vrata, skozi katera je po prestani reviziji in kontroli dovoljen vstop in izstop v Italijo, odnosno iz Italije. Graditi se je pričela pri Rečini, ki deli Reko od Sušaka, obkroža v loku severno periferijo Reke, se zapadno od mesta približa cesti in železnici Matulje—Reka in gre potem po državni meji dalje do severno od Kastva, do koder je že dograjena. Ker pa sečejo gozd tudi dalje po meji proti Snežniku, se zdi, da bodo tako ograjo napravili tudi na ostalem mejnem sektorju. Tako bo Italija napram naši državi zavarovana s pravim pravca-tim kitajskim zidom, da še zajec ne bo mogel preko. S slično, samo nižjo in šibkejšo ograjo so pa obdali tudi vso reško svobodno cono napram lastni državi.

Zakaj? Italijani tolmačijo to svoje početje tako, da je ograja potrebna zaradi tihotapcev. Toda, ali niso tihotapci tudi drugod, na drugih državnih mejah? In vendar se doslej še nikdar nobena država domislila, da bi se od svojih sosedov oddelila z ograjo. V vsej zgodovini smo poznali doslej en sam tak slučaj, znani kitajski zid, pa še tega so pričeli v novejšem času podirati, da porabijo material za druge, bolj koristne in potrebne naprave. Razen tega so pa tudi gradbeni stroški za to ograjo velikanski. Samo temeljna dela stanejo baje za vsak kilometer 70.000 lir, t. j. 210.000 Din. Italijan-

sko gospodarsko stanje pa je, kakor priznavajo celo sami odgovorni fašistovski gospodarski politiki, vse prej kakor dobro in zadovoljivo.

Tako doživljamo v letu 1930. po Kristovem rojstvu, v času, ko zbirajo v francoskem zunanjem ministrstvu v Parizu odgovore evropskih vlad na Briandovo okrožnico za ustanovitev panevropske unije in v času, ko si vsi najplemenitejši duhovi prizadevajo, da bi se odstranile med narodi vse sporne zadeve in da bi se dosegla popolna konsolidacija in fraternizacija, to neverjetno čudo, da se sredi kulturne Evrope gradi med dvema sosedama žična ograja na betonskih podstavkih, kitajski zid. Človek tega ne bi verjel, če ta ograja ne bi deloma že stala in če se ne bi zares gradila tudi dalje.

Fašizem je torej tudi v tem dosegel rekord, kakor v marsičem drugem in je sijajno dokazal, da je zares nov in svojevrsten pokret, ki zametava vse tradicije. Nas seveda ta meja ne more vznemirjati. Če se fašizmu zdi, da je na meji na Snežniku, Javorniku in Triglavu konec sveta in da so stiki z vsem onim, kar je preko, nepotrebni, dobro. Naše meje so obsežne in nam nudijo dovolj prilike za prehod, promet, občevanje in trgovanje. Pred vsem pa imamo svoje morje, ta najboljša vrata v široki svet, ki nas veže ne samo s sosedmi in z Evropo, ampak z vsemi kontinenti. Kitajski zid na meji bo le pričal, da je v kulturnem dvajsetem stoletju obstojal pokret, ki je smatral za potrebno, da svojo zemljo z betonsko in žično ograjo oddeli od ostalega sveta. Ta beležka bo v zgodovini 20. stoletja ena izmed najbolj zanimivih.

Kako naj si pomagajo naši vinogradniki?

Piše A. L.

Našim vinogradnikom slaba prede. Manjka jim prilika za prodajo vina, ker je konkurenca dalmatinskih in banatskih vin prejaka. Domači gostilničarji prodajajo raje ta vina, ker so tudi na našem tržišču cenejša od domačih štajerskih. Kle-ti štajerskih vinogradnikov so polne vina, kupcev pa od nikoder. Doslej je bil edin izhod iz tega položaja upanje, da se bo moglo prodati vino po vinotočih. Zato so zrasli vinotoči v mariborski okolici kot gobe po dežju. Čim prejšnja prodaja vina je postala tem nujnejša, ker se obeta letos dobra bratev.

Danes sredi poletja pa izkušnje z vinotoči niso zadovoljive. Redki so oni vinogradniki, ki jim je uspelo prodati name-ravano količino vina. Večini so ostale znatne količine obdavnega vina, nekaterim celo tretjina in več. Nastaja vprašanje, kam z vinom, ki je ostalo in ki ga bo dala letošnja jesen.

Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal! Vsaka borba zahteva gotovih priprav. Zato si moramo tudi vinogradniki pripraviti to in ono, da bo naš nastop uspešen. Vinogradniki niso organizirani. Vsakdo računa le sam s seboj. Ne polišče si niti zaveznika v oni osebi, ki ga tiščijo enakne težave. Brez organizacije pa danes ni uspeha!

Dejstvo je, da vinotoči posameznikov ne uspevajo, kakor bi trebalo. S tem pa še ni rečeno, da ne bi uspevali vinotoči organiziranih vinogradnikov. Organizacija bi utegnila izbrati za vinotoče le ona mesta, kjer bi se res mogel pričakovati uspeh, to je na krajih, kjer se v večjem številu zbira občinstvo. Tako bi si mogli vinogradniki opomoči v konkurenci z gostilničarji.

O tej misli naj prizadeti razmišljajo, saj nas bo gotovo podpiralo tudi občinstvo, ki nima interesa, da propada naše vinogradništvo vedno bolj. Med vinogradniki se bo nedvomno našel ta in oni, ki bo na podlagi svojih izkušenj pripomogel k ostvaritvi tu navedene misli. Potem se bomo res lahko veselili bogate jeseni in nam ne bo obilno grozdje le v skrb.

Hiša tisočero čudes

AEG-tvornice v Berlinu so uredile stalno vzorno razstavo vseh pridobitev moderne elektrotehnike. Celo poslopje je polno strojev in aparatov, v naravni velikosti in v modelih, vse pa se lahko tudi stavi v pogon. Strokovnjak in lajik si lahko vse to ogledujeta in se učita in čudita. Podrobni opis vseh teh tam nakopičenih čudes bi zahteval celo knjigo, saj že kratek pregled nudi zanimivo sliko te moderne praktične šole, ki obnem sluzi za — reklamo. So tu po vrsti: zapovedniški most na ladjah z vsemi tehničnimi pripomočki; uredbe velikih električnih central; model novozgrajene železnice na Zugspitze; v drugi dvorani moderni lift, dvigala, rudarska lokomotiva, nadzemna električna železnica, električni pogonski stroji, turbogeneratorji, najbolj eksotični motorji, avtomatski stroj za tiskanje železniških vozniških listkov; v veliki dvorani s 300 sedeži so predavanja pred odrom za eksperimente; poleg te dvorane je dvorana za stroje, kjer posebno v oči pade harmonija med konstrukcijo strojev in umetnostjo zgradbe. V posebnem prostoru je vzorna naprava za reguliranje in kontrolo električnih ur. V nešteti primerih se kaže uporaba elektrike v papirni in tekstilni industriji in za stroje, ki obdelujejo les in kovine. Motorji zavzemajo posebni oddelek. So tam taki s kapaciteto 60 do 200 konjskih sil v vseh mogočih konstrukcijah. So transformatorji, kabli, material za vode, varnostne naprave, aparati za prenos vesti, signalni aparati. So dalje aparati za merjenje, računalna, radio-aparati, hišne potrebščine, električne kuhinje, kadi, stroji za telesno nego in higijeno sploh, stroji za gospodarske potrebe, instalacijski material. Poseben oddelek je posvečen moderni kino-tehniki. Končno so tu modeli tvornice kovin, ki preskrbuje ne samo elektrotehnični trg, ampak tudi mnoge tvornice. V posebnem oddelku so demonstrirane najmodernejšie kovine — izumi moderne tehnike, ki hoče na tem polju nadkriliti naravo samo. Nekoliko kino-aparato nazorno kaže proces fabrikacije posameznih predmetov. Kdor bi hotel vse naenkrat pregledati, se ne more znajti v tem kalejdoskopskem izobilju slik, strojev, v tem neprestanem gibanju aparatov, ki jih ravnajo devdne roke.

Sijajen start ISSK Maribora za pokal JNS

ZASLUŽENA VISOKA ZMAGA DOMAČIH. PREOSTRA IGRA GOSTOV SE JE MAŠČEVALA.

Prvo kolo tekmovanja za pokal JNS je za nami. Včerajšnja tekma je izločila tretji slovenski klub A.S.K. Primorje iz pokalnega tekmovanja. V konkurenci ostaneta torej še I.S.S.K. Maribor in S.K. Ilirija, ki je zaradi odstopa karlovškega Gradjanskega brez tekme prešla v drugo kolo. Prihodnje kolo se odigra v nedeljo, dne 3. avgusta med I.S.S.K. Maribor in S.K. Ilirijo v Ljubljani.

Za tekmo Maribor—Primorje je vladalo precejšnje zanimanje, toda radi kratkega časa ni bilo mogoče poskrbeti za zadostno reklamo. Publika je v kljub razburjenosti dajala svojim čustvom duška le na način, ki ni prekoračil meje sportne dostojnosti; glasna pa je bila proti sodniku, ki ni bil baš na višini.

Točno ob 17.45 sta nastopili moštvi v naslednjih postavah:

I.S.S.K. Maribor: Koren I — Koren II — Jež — Domicelj — Kirbiš — Konič — Vodeb — Najžer — Priveršek — Bertoneclj — Starc.

I.S.S.K. Primorje: Jančigaj — Svetic — Hassel — Zemljak — Jug I — Pišek — Čamernik — Erman — Šenica — Jež — Uršič.

»Maribor«, ki ni nastopil v kompletnej postavi, je v polni meri opravičil sloves najboljšega moštva v Sloveniji in je zmago neoporečno zaslužil. Vsi njegovi deli so prav dobro vigrani, odlikujejo se po odličnem startu, lepi igri z glavo in po brezprimernem elanu. Najboljši del je napadalna vrsta, ki ima v Bertoneclju svojega nenadkriljivega eksekutorja vsake še tako skromne pozicije. Vzoren sekundant mu je Priveršek na levi, ki je plasiral mnogo nevarnih strelcev. Tudi Starc na desnem krilu je včeraj včasih prav dobro soigral. Leva stran ni popolnoma odgovarjala; Najžer se je sicer po trudih, toda očitno ni bil razpoložen. Vodeb je od zadnje tekme mnogo napredoval. Krilska vrsta se je jako dobro držala. Srednji krilec Kirbiš je pokazal svojo visoko formo; zato je bilo delo obeh stranskih znatno olajšano. Obramba je imela najtežji posel. Rešila pa je svojo nalogo častno. Koren II se je v početku težko znašel na levi strani, toda v drugem polčasu je bil že v tiru. Jež postaja od tekme do tekme boljši. Ogromno delo je opravil vratar Koren I, ki je menda igral včeraj svojo najboljšo tekmo.

»Primorje«, ki je nastopilo v kompletnej postavi, je razočaralo. Moštvo igra vsekakor preostro. Akcije napada so bile skoraj brez izjeme tako enostavne, da jih je razdril domala že posamezni nasprotnik. V napadalni vrsti sta bila še najboljša Erman in Uršič, dočim je odgovarjal v krilski vrsti edino Jug I. V obrambi je bil Svetič boljši od Hassla. Jančigaj bi bil lahko ubranil dva gola. Moštvo je očitno klonilo radi pomanjkanja elana, ki ga je sicer pokazalo prvih 20 minut, ki pa je potem radi neuspeha padel na minimum.

Igra je bila ostra in živahna ter podtaktirko »Maribora«, ki je znal izriniti vsako napako nasprotnikov. Ker je bilo teh mnogo, je bilo delo domačih tem uspešnejše. Rezultat je v skladu s potekom igre in daje »Mariboru« dovolj upanja, da bo v nedeljo uspešno igral z S.K. Ilirijo.

Potek igre:

Sprva nervoznost na obeh straneh. Sodnik ustavi igro večkrat radi faula Prim.; v 15. min. je kot proti Mar., ki je ubranjen z glavo. V 17. kot proti Prim. — neizbrablen. Igra ni na posebni višini. V 25. min. kot proti Prim.; zopet ostane neizbrablen. V 26. min. prosti strel proti Prim., Vodeb pošlje z glavo žogo v mrežo: 1:0 za Maribor.

V 29. min. Prim. pred vrati Mar. Čamernik udari izpred gola v Ježovo nogo, žoga gre nazaj v polje, Erman ostro strelja na gol in žoga odleti mimo presenečenega Korena v vrata: 1:1. Situacije se menjavajo brez iz-

razitih nevarnosti. Vrtar »Maribora« večkrat bravurozno brani.

Po odmoru se slika spremeni. »Maribor ostro navali. Uspehi ne izostanejo. Že v 6. min. dobi Bertoneclj lepo žogo od Priverška, ter jo z razantnim strelom pošlje v levi kot: 2:1 za »Maribor«. V 14. min. se nudi Vodebu krasna prilika, Jančigaj ni pripravljen in izpusti tretji gol: 3:1. V 15. min. zviša Najžer rezultat na 4:1. Gostje pridejo povsem iz sebe in igrajo raztrgano. Po izključitvi Ermana, Uršiča ter Koniča, zapusti Bertoneclj ranjen igrišče. »Primorje« le sporadično prihaja pred vrata »Maribora«. Koren I povzroči s krasnimi paradami viharje priznanja. »Maribor« pritiska dalje, v 30. min. zviša Bertoneclj, ki se je medtem vrnil, rezultat na 5:1. V 42. min. postavi Vodeb končni rezultat 6:1.

Sodil je gosp. Wagner iz Celja. Njegov odločitve niso bile vedno jasne. Napravil je več pogrešk. V prvem polčasu bi mogel preprečiti preostro igro »Primorja«. V ostalem pa je sodil zadovoljivo.

Davisov pokal.

Najvišjo trofejo teniškega sporta Davisov pokal, si je četrtič osvojila Francija, ki je zmagala v Parizu nad U.S.A. 4:1, in sicer je v zadnji igri Cochet (Francija) porazil Tildena (U.S.A.) v štirih setih z 4:6, 6:3, 6:1, 7:5.

Poziv loucem bivše mariborske oblasti

V dnevih od 31. avgusta do 15. septembra t. l. se vrši v Ljubljani jugoslovenska šumarska in lovska razstava. Z ozirom na kratek rok se je osnoval v okviru mariborske podružnice SLD odbor, ki si je nadel nalogo, zbrati po možnosti iz okolišja bivše štajerske vse karakteristične in za razstavo v poštev prihajajoče predmete (trofeje, lovska orožja, lovske slike, lovska oprema itd.) in tako posredovati med osrednjim razstavnim odborom in tukajšnjimi lovci.

Velika važnost te doslej največje lovske razstave v Jugoslaviji nas sili, da vsi po svojih močeh prispevamo, da bodo tudi naši kraji na tej razstavi častno zastopani.

Na podlagi dosedanjega pregleda materiala je pričakovati, da bodo predmeti iz naših okolišev razstavljeni v lastnih oddelkih. Ker pa je odbor prepričan, da je še mnogo krasnih predmetov shranjenih pri posameznih lovcih oz. zakupnikih, se obrača tem potom na vse lovske tovariše s pozivom, da nemudoma priglasijo, katere predmete bi bili pripravljene razstaviti. Po prejemu teh prijav bo odbor predmete pregledal, proti jamstvu prevzel in zavaroval ter poskrbel, da se ti predmeti po razstavi lastnikom zopet v redu nepokvarjeni vrnejo.

Ker pa morajo biti razstavnih predmeti do 15. avgusta v Ljubljani, kjer se bodo posamezne lovske trofeje tudi ocenjevale in nagrajevale, zato prosimo lovske tovariše, da se našemu pozivu nemudoma odzovejo.

Predmete, kateri so že prijavljeni našim zaupnikom, ni potrebno zopet prijavljati.

Prijave je nasloviti na: Franjo Košir, Maribor, Oblastna hranilnica, telefon 2281) ali: Hubert Luckmann, Maribor, Koroška cesta 2 (Telefon 2335).

Kitajska za bodoče matere.

Minister za notranje zadeve v Nankingu je izdal odredbo, s kakršno se za enkrat še ne pečajo evropski ministri policije. Kitajskim dekletom je po tem novem predpisu prepovedano pretrgano stezati prsa, ker to škoduje fizičnemu razvoju žene in potemtakem tudi zdravemu razvoju naroda. Pretirano stezanje prs je namreč v poslednjem času v veliki modi na Kitajskem.

K. M. Čapek - Chod:

Jindri

Roman. — Iz češčine prevedel dr. Fran Brádač.

23

Med tem so začeli v praškem zdravniškem mesečniku objavljati jako laskavo vzprejemane članke iz okulistik izpod peresa mladega Paváka, edinega negraduovanega sodruznika lista.

Njegov štiridesetletni oče se je po vnetem sportu pomlajal; prav tako pa je Jindra daleko nad svojo mladost postajal mož, njegove študije so ga napravile resnega, dočim je Jindřich kot strokovnjak v primerjevalni erotiki vedno s svojim vedenjem, nastopom in zunanostjo vsaj deloma opravičeval glas lahke misli, ki je sovisela z naravo njegovih študij, dočim je bilo na Jindrovem obrazu vedno bolj opaziti refleks njegove študijske lampe.

V družbi in med znanci jima niso rekli drugače nego »Jindri«.

Ko so Jindri zrastle brki in je Jindra sam prenehal rasti, se je njuna frapantna podobnost izpremenila naravnost v istovetnost zunanosti, in oba sta postala skoro znamenitost praških promenad, tem bolj, ker sta se oba na las enako in izborna oblačila, kar je bila angleška zasluga Jindre očeta.

Kdor ju ni poznal, ju je imel za brata in, ko je izvedel, da sta oče in sin, je menil, da ga imajo za norca; zgodilo se je celo, da so bili ljudje nemalo razočarani in so tem bolj strmeli, ker so ju marsikdaj smatrali celo za dvojička, za neke vrste Menehima.

V urah oddiha od svojih študij in svojega dela sta bila nerazločljiva, in da nista mogla drug brez drugega živeti, je bilo bolj videti na živahnejšem Jindri očetu nego na resnejšem in včasih celo molčljivem Jindri sinu, ki je sprejemal očetove pozornosti brez posebne vnetosti, kakor je bil navajen od mlajših nog, in jih je vračal le zdržljivo — kajti Jindřich je Jindro oboževal in se popolnoma podrejal njegovi premoči.

To je bila seveda zadeva njune najsrčnejše intimnosti, ampak vendar je to tu pa tam kdo opazil.

Toda ljudi, ki bi se bliže stikali z Jindroma, je bilo malo, in sicer zaradi Jindre sina, ki je bil včasih kar nevljuden.

Bil je družabnejši kot študent pred svojo afero s kolegom Alojzom Poniklim, sinom tesarskega mojstra, ki je v gradbenih letih praških naglo in zelo obogatel.

Bilo je to med pripravami za medicinski ples in pri volitvi takozvanih prvih plesalcev in plesalk. M. U. C. Jindřicha Paváka, ki je spadal odločno k zlati medicinski mladeži, ne le po premoženju svojega očeta, temveč tudi po glasu odličnega študenta, katerega mu je marsikdo prorokoval sijajno učenjaško bodočnost že takrat, niso mogli pozabiti že kot izvrstnega društvenega odbornika in tako tudi plesnega odbora in slednjč tudi kot očividno protežiranega dijaka in fiskusa dvornega svetnika, fakultetnega dekana in protektorja društva. V takih okoliščinah je bilo več kot

samo po sebi razumljivo, da bo izvoljen za prvega plesalca in sicer s protektorjevo hčerko.

Takrat še ni bil mladi Pavák vzvišen nad take družabne predsodke in sicer tem manj, ker mu tako odlikovanje ni moglo biti brezbržno, ker je bila hčerka njegovega oboževanega mojstra doslej edina žena, katere polt je zmogla v njem vzbuditi vsaj toliko in takrat celo več zanimanja nego najbolj vabljivo vneto očesna mreža. Seveda tega ni nihče izvedel, niti Jindra oče, najmanj pa ona sama, čeprav je bilo za to dosti priložnosti.

Kot priljubljen dijak dvornega svetnika je bil nekoliko povabljen na večere v njegovi domačnosti, ki so bili prirejani zlasti zato, da bi mogli slišati dvornega svetnika kot primista njegovega domačega kvarteta. To bi seveda samo ne zadostovalo za tako priložnost, če bi ne bilo neposrednega stika med mladim Pavákom in gospodično Jeleno, ki ga je povzročalo skupno delovanje obeh pri velikem delu njenega očeta. Znanje jezika in snovi — čeprav je bila daleč od vsega smotrenega študija medicine — jo je usposabljal za izpisovanje in prevajanje iz tuje strokovne literature in MUC. Pavák, izvrstni histolog, kakor se po izreku samega dvornega svetnika rodi enkrat za sto let samo eden, je bil njegov neprecenljiv pomočnik i na kliniki i pri njegovem monumentalnem Očesnem zdravilstvu, zlasti kot risar njegovih obrazcev.

Neštetokrat je delal Jindra v privatnem laboratoriju dvornega svetnika, kajti preparati očesnega zdravilstva se dajo, kakor znano, nositi celo v žepu. To je zadostovalo, da je nastalo med študenti zanimanje za bodočega asistenta ordinarija, pri čemer ni nedostajalo niti namigavanj, da postane asistent brez dvoma njegov zet.

»Seveda, če bo!« so govorili bližji poznavalci razmer ali bolje tega, kar se je govorilo o njih.

Ko bi se bil MUC. Pavák sam sebi izrecno priznaval, da misli na taka sredstva za svojo akademično pot, katere seveda ni prav nič tajil in je nezmisljivo mislil nanjo kot na svojo bodočnost, bi bil zaslužil ime karierista, arrivista ali vzpenjavca, toda to ni bilo tako. Bil je preveč nežnočuten, nego da bi bil v svojih mislih zmedel ta dva pojma, češ, da bo Jelena tista, ki mu bo pomogla k docenturi, ali pa docentura, ki mu pomore k Jeleni.

Razmere žalibog niso bile take, da bi opravičevali take nade.

Seveda je devetnajstletni lepotici najbrže komaj ušel pravi vzrok, iz katerega se je stresla roka mladega doktoranda na mikroskopskem objektivu, ko je vstopila Jelena v delavnico čisto neslišno, ne da bi pozdravila; prepustila je njemu, da on to najprej in jako spoštljivo stori.

Naj je delal, kar je hotel, nikoli se ni mogel premagati, da ne bi prav nezatno, a neutajno vztrepetal, kar je povzročila malenkost, in sicer to, da je Jelena komaj, a vendarle poznatno zaprla vprašajoče svoje oči, kadar je Jindrov pogled obstal na nji pol sekunde dalj, nego se ji je zdelo primerno.

In ko bi bil Jindrov pogled trajal le še pol sekunde, bi se bilo ozvalo Jelenino trdo, a jasno in ledeno pri-

jazno: »Prosim?«, potem pa bi začela, ne da bi čakala odgovora, pregledovati došlo korespondenco.

Jindra je slišal to »Prosim?« samo enkrat in ni se ga želel še vdruči.

Nikoli, čeprav je to stokrat sklenil, se mu ni posrečilo pozdraviti Jeleno, ne da bi bil nanjo pogledal.

Zato se je dogajalo, da se mu je roka tresla, ko je iskal po mikroskopskem objektivu, da bi se zopet globil v bolezenske izpremembe očesnega živca, katerega košček je imel pod steklom.

Tako se je zgodilo, da nista potem nikoli med seboj izpregovorila besede, ki bi ne smela stati v papirnem »očesnem zdravilstvu«, kajti gospodična Jelena je bila preveč, preveč korektna in Jindra Pavák preveč, preveč ponosen, nego da bi se mogla med njima sprstiti nitka, tudi le mikroskopične moči, ki bi držala od srca do srca.

Jelena je bila Jindri deklica kakor iz drugega, oddod zelo oddaljenega sveta, katerega delec je bil tu v domačnosti dvornega svetnika, in sicer nekje v notranjih stanicah, v katerih eni je ležala protinasta gospa dvornega svetnika, ki si jo je dvorni svetnik pripeljal iz daljne Moskve, kjer je dozorela sedanja slava češkega učenjaka ravno še ob pravem času, da se je mogel vrniti v Prago in zasesti tukaj svoje sedanje odlično mesto.

To ni bila nikakor postranska stvar, da je bila Jelenina mati ruska grofica, kajti tudi Jelena je bila komtesa skoz in skoz, in morda zato, ker je bila rojena že v Pragi, ni nihče pri njej doživel tega, kar je čital o groficah pri Turgenjevu ali Tolstem; tako ekskluzivna kakor ona ni bila nobena izmed junakinj obeh klasikov ruskega plemstva in tudi nobena ni imela tako majhnega srca.

Kadarkoli se je vrnila od matere v delavnico, se je vselej zdelo, kakor da se je še od tega malega nekaj izgubilo in kakor da je zopet preveč zavita v gosto in neprodarno haljo nepristopnosti, ki je bila tako veličastna po svoji mračni noblesi, kakor rodbinske dragocene kožuhovine, v katerih se je v tistem mrzlem predpustu svoje mlade družabne slave pojavljala na ulici.

Izredno so se prilegale njeni snežnobeli sarmatski polti, njenim lasem, ki so bili take barve, kakor medla platina, in bahavo nežnim potezom obraza. Česar je obrazu manjkalo — kakor pravijo slikarji — zaradi blede, to je nadomeščalo njeno oko, ki se je svetilo kakor hladni pramen na koščku leda, ki leži na solncu; bila je krasotica, edina svoje vrste.

Čisto naravno je, da se je ponižala, ko je obiskala plesno soarejo, ki so jo priredili, da se seznanijo prvi prvih plesalcev in plesalk, prav za prav da se seznanijo prve plesalke s prvimi plesalci. Ti plesalci spadajo, kakor je to običaj na strokovnih plesih, praviloma k istemu družabnemu razredu kakor dame, katerim so bili izbrani za kavalirje samo za ta večer in so imeli pozneje le to edino pravo, da so jih smeli pozdravljati, če so jih srečali.

(Nadaljevanje sledi.)

Trgovino s kuhinjsko posodo
na Glavnem trgu prodam ali oddam v najem. Naslov v upravi lista. 2111

Elektroinštalacije,
montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopj vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Prazno sobo s prostim vhom oddam gospodu ali gospodični. Stroßmayerjeva ulica 11, pritličje. 2119

Majer ali viničar, oženjen, ki ima več za delo sposobnih rodbinskih članov, popolnoma večš sadjarstva in živinoreje, se sprejme v stalno službo proti udeležbi na donosu ekonomije in živinoreje za posestvo, obstoječe iz ca. 30 oralov sadovnjakov, njiv in travnikov, opremljeno z živim in mrtvim inventarjem. — Nastop službe jeseni ali pozimi. Ponudbe s podrobnimi podatki je poslati na KOBAL SL., Ljubljana, Gledališka ul. 13. 2120

Kupim razno pohištvo,
damsko ko'lo, moške obleke do 250 Din in nihalno uro. Plačam v gotovini. — Pismene ponudbe na Makor, Ruška cesta 35, Maribor. 2081

Krojaškega vajenca
sprejemem. Franc Cverlin, Maribor, Gosposka ulica 32. 2105

Veliko sobo in kuhinjo radi odpotovanja takoj oddam. Stroßmayerjeva ulica 5, Zidanšek. 2118

Lepo opremljeno sobo z razgledom na park in separiranim vhom, oddam boljši osebi. Naslov v upravi lista.

Prodam ali oddam v najem novo hišo z vrtom na Pobrežju. Naslov v upravi lista. 2122

E IX. 1728/30

8

Dražbeni oklic!

Dne 8. septembra 1930 ob 10. uri dop. bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin, zemljiška knjiga k. o. Sv. Magdalena vl. št. 38.

Cenilna vrednost: Din 148.737.35.

Najmanjši ponudek: Din 47.368.68.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX

dne 27. julija 1930.

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, mati, sestra in teta, gospa

Matilda Vrtovec, roj. Lisiak

danes, dne 28. julija 1930 ob pol 3. uri zjutraj po kratkem mukopolnem trpljenju in previdena s tolažil sv. vere v 47. letu svoje starosti bogu vdano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v sredo, dne 30. julija 1930 ob 16. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na pokopališče v Pobrežje.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 31. julija 1930 ob 7. uri zjutraj v Magdalenski cerkvi.

Maribor, dne 28. julija 1930.

Anton Vrtovec, policijski zvaniknik, soprog; Edo, Stanislav, Vladimír, sinovi ter vsi ostali sorodniki.